

Cyfleoedd i gwrdd â gofynion y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd: Rhifyn 8

Nodir isod rai o'r cyfleoedd i gwrdd â gofynion y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd.

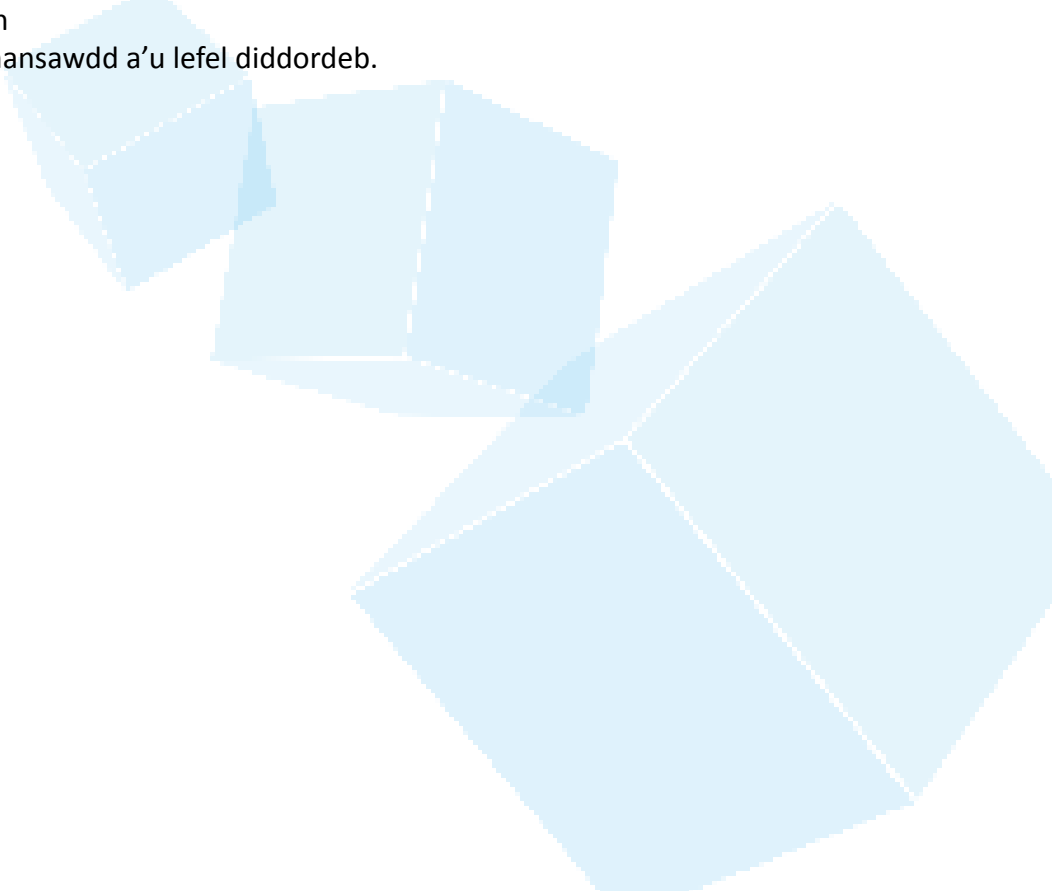
LLYTHRENNEDD: DARLLEN

Yn gyffredinol, wrth ddarllen drwy'r cylchgrawn, mae cyfleoedd i ddisgyblion **ganfod, dethol a defnyddio gwybodaeth** drwy:

- ddefnyddio'u gwybodaeth o darddiadau a theuluoedd geiriau (e.e. yn yr adrannau **Beth ydy ...?** ac wrth annog disgyblion i weld y berthynas rhwng geiriau megis **bwrdd / byrddau** ac ati)
- defnyddio'u gwybodaeth o gystrawen, strwythur y frawddeg a strwythur testun cyfan
- defnyddio'u gwybodaeth o'r cynnwys a'r cyd-destun
- gwneud synnwyr o eiriau, brawddegau a thestunau cyfan
- defnyddio ystod o strategaethau, e.e. *darllen cyflym*, *darllen agos*, *anodi*, *rhagfynegi*, cip ddarllen (sgimio) testunau i gael y neges, y syniadau a'r themâu allweddol, a'u llithr ddarllen (sganio) am wybodaeth fanwl
- dewis a dethol pa ffynonellau ar y rhyngrwyd i'w lawrlwytho neu i'w dyfynnu, yn ôl eu dibynadwyedd a'u perthnasedd.

Mae cyfleoedd i **ymateb i'r hyn a ddarllenwyd drwy:**

- ganolbwyntio wrth ddarllen testunau, ar sgrin ac ar bapur, sydd yn newydd iddynt gan ddeall y wybodaeth sydd ynddynt
- dod o hyd i wybodaeth a thystiolaeth ychwanegol o ffynonellau gwahanol a'u defnyddio'n ddethol
- darllen o amgylch pwnc sydd o ddiddordeb iddynt a datblygu dealltwriaeth ehangach drwy ymchwilio
- dehongli syniadau nad ydynt wedi'u datgan yn bendant, e.e. wrth ystyried cymeriad Sam yn y dasg **Ben a Sam (Pen-blwydd hapus)**, beth sy'n gyffredin i'r ddwy grefydd yn **Dau'n dathlu**
- crynhoi a chyfuno gwybodaeth
- gwerthuso testunau yn ôl eu hansawdd a'u lefel diddordeb.

LLYTHRENNEDD: LLAFAREDD

Mae cyfleoedd i **ddatblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau drwy:**

Siarad:

- cyflwyno pynciau a syniadau'n gydlynus, gan ddefnyddio technegau'n effeithiol, e.e. *strwythur clir*
- ymateb i farn eraill yn gadarnhaol a phriodol o gael eu herio
- amddiffyn dadl gyda gwybodaeth a rhesymau, e.e. *wrth chwarae rôl neu mewn dadl*
- defnyddio ystod o dreigladau'n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun

Gwrando

- ymateb yn gadarnhaol ac ystyrlon i syniadau newydd a safbwyntiau gwahanol
- gwrando ar wybodaeth a syniadau (ar sgrin neu'n fyw) a nodi sut mae tystiolaeth yn cael ei ddefnyddio

Cydweithio a thrafod

- cymryd amrywiaeth o rolau, e.e. *trefnu, rhoi camau gweithredu ar waith*, mewn cyd-destu nau grŵp mwy ffurfiol
- trafod safbwyntiau cyferbyniol, a thrafod y camau nesaf.

LLYTHRENNEDD: YSGRIFENNU AR DRAWS Y CWRICWLWM

Wrth ymgymryd â gwaith ysgrifennu, mae cyfleoedd i **drefnu syniadau a gwybodaeth** drwy:

- addasu cyflwyniad y deunyddiau yn ôl bwriad yr ystyr a'r effaith, e.e. *dewis faint o fanylion sy'n anghenrheidiol i argyhoeddi*
- gwneud cysylltiadau a/neu ymhelaethu er mwyn sicrhau eu bod yn ymdrin yn llawn â'r pwnc
- wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, gwneud dewisiadau ynglŷn â'r cynnwys, strwythur, iaith, cyflwyniad sy'n addas at y diben
- ystyried y ffyrdd gorau o gyflwyno ysgrifennu gan ddefnyddio TGCh er mwyn cyfathrebu'n glir ac effeithiol
- defnyddio meini prawf i adnabod ffyrdd o wella ac yna ailddrafftio
- dewis, dadansoddi a chyflwyno syniadau a gwybodaeth yn argyhoeddiadol neu'n wrthrychol
- trefnu darnau ysgrifennu hirach gan wneud cysylltiadau o fewn a rhwng paragraffau

Mae cyfleoedd i **ysgrifennu'n gywir**

- defnyddio'r trydydd person i gyfleu syniadau a gwybodaeth
- ysgrifennu'n ramadegol gywir, gan amrywio hyd a strwythur brawddegau i wneud i'r ystyr fod yn glir
- ysgrifennu'n ramadegol gywir gan sicrhau bod amser a pherson y ferf yn gywir fel arfer yn ei gyd-destun
- defnyddio ystod o dreigladau'n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun
- defnyddio'r ystod lawn o atalnodi er mwyn gwneud i'r ystyr fod yn glir, e.e. *yr hanner colon, y colon a dyfynodau*
- defnyddio amryw o strategaethau ac adnoddau i sillafu geirfa gyfarwydd ac anghyfarwydd a geiriau pwnc benodol yn gywir
- cynhyrchu llawysgrifen sy'n llifo ac sy'n ddarllenadwy.

RHIFEDD: DEFNYDDIO SGILIAU DATA

Mae cyfleoedd i **ddefnyddio sgiliau rhif: ffracsiynau, degolion, canrannau a chymhareb**, e.e.

- defnyddio cymhareb, e.e. yn y dasg **Noson Tân Gwyllt (Beth ydych chi'n ddathlu?)** ac wrth fesur y cynhwysion ar gyfer y rysâit **Cranachan (Beth ydych chi'n ddathlu?)**
- cyfrifo canrannau yn y darn **Beic newydd**.

Mae cyfleoedd i drafod rheoli arian mewn perthynas â threfnu digwyddiadau o fewn cyllid penodol, e.e. yn y darnau **Pen-blwydd hapus, Parti gwahanol**

Yn ogystal, trafodir yr egwyddor o wario arian / ennill arian / cynilo arian er mwyn prynu eitem fawr yn y darn **Beic newydd**.

Mae cyfleoedd i ddefnyddio sgiliau mesur wrth drosi o gilometrau i filltiroedd a'r gwrthwyneb yn y darn **Rasio**.

